

2020-11-26

Justitie- och migrationsminister
Morgan Johansson

Minska uppgiftslämnarbördan för företag, kommuner och regioner

Sveriges företag, kommuner och regioner är hårt belastade av den covid-19-pandemi vi nu genomlever. Konsekvenserna är allvarliga och påverkar olika verksamheter på en rad sätt. Det är direkt påverkan i form av restriktioner, ökad sjukfrånvaro och en ökande mängd arbetsuppgifter, som skulle ha utförts nu, men som måste skjutas på framtiden för att klara de påfrestningar pandemin ger upphov till. Det har inom olika områden kommit att skapa en arbetsskuld. Därtill kommer de ekonomiska påfrestningar som pandemin skapar. Dessa svårigheter kommer att ge återverkningar under en lång tid. Denna höst, liksom hela 2021 kommer att påverkas och det kommer sannolikt dröja än längre innan vi har återkommit till något som skulle kunna kallas ett normalläge.

Som en följd av den svåra situation våra medlemmar befinner sig i har Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och Näringslivets Regelnämnd NNR under våren och hösten uppmanat statliga myndigheter att i möjligaste mån undvika att öka företags, kommuners och regioners arbetsbelastning genom att bland annat avstå från eller skjuta på uppgiftsinsamlingar, speciellt enkäter. De svar vi får av myndigheterna är att de är låsta av regeringsuppdrag och uppdrag i regleringsbrev, som kräver uppgiftsinsamlingar för att kunna fullföljas.

SKR och NNR vill därför med skärpa uppmana ditt departement att i regeringsuppdrag, regleringsbrev och i de samtal det har med myndigheter och myndighetschefer formulera sig på ett sådant sätt att det blir tydligt att enkäter, utöver de som rör den officiella statistiken, endast ska användas i undantagsfall, när alla andra sätt att informera sig om företags, kommuners och regioners verksamheter är uttömda. I sådana fall där enkätundersökning ändå bedöms vara nödvändig ska insamlingsmetoder som minimerar uppgiftslämnarbördan användas, exempelvis urvalsundersökningar.

Ett alternativt sätt att informera sig om kommuners, regioners och företags verksamheter är att kontakta SKR:s och NNR:s egna experter och nätverk inom olika sakområden, vilka kan bidra med kompetens.

Det är också viktigt att de uppgiftsinsamlingar, som inte ingår i den officiella statistiken, är frivilliga att besvara så att de företag, kommuner och regioner som undersöks har möjlighet att avstå från att svara om arbetsläget inte medger det.

Vidare är det viktigt att myndigheterna samordnar undersökningar och samutnyttjar resultaten i de fall då flera myndigheter har uppdrag inom samma område, exempelvis hälso- och sjukvårdsområdet. Detta gäller även de uppföljningar som kan bli en konsekvens av pandemins påverkan på företag och samhälle. Det måste vara en självklarhet att en och samma uppgift endast ska behöva lämnas vid ett tillfälle och till en myndighet, som sedan delar resultaten med andra myndigheter, då det behövs.

Att dessa förändringar kommer till stånd är särskilt viktigt under denna tid då företag, kommuner och regioner är belastade av pandemins effekter, men det stora antalet enkäter som statliga myndigheter årligen skickar ut är ett generellt och växande problem. Sedan 2005 har antalet samrådsärenden enligt SFS 1982:668, som exempelvis SKR får årligen ökat från 79 stycken till 167 stycken 2019, det vill säga mer än fördubblats. Det är därför angeläget att statliga myndigheter hittar andra vägar än den traditionella enkäten för att samla in data och bygga kunskap.

Utvecklingen inom informationstekniken visar idag på nya möjligheter att skaffa information bland annat med webbskrapning, artificiell intelligens och öppna data. SKR och NNR efterfrågar följaktligen en fortsatt dialog om hur uppgiftsbördan kan minskas och effektiviseras.

Vi hoppas att du vill tillmötesgå oss i denna begäran.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling
Verkställande direktör

Näringslivets Regelnämnd NNR

Andrea Femrell
Verkställande direktör